

Regler för forskningsanknytning av utbildning vid Högskolan Dalarna

Inledning

I högskolelagens första kapitel (Inledande bestämmelser)¹ anges grundläggande förutsättningar för lärosätenas verksamhet och där framgår att utbildning ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. Vidare ska verksamheten bedrivas så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

För att uppnå detta krävs en *vetenskaplig grund* där utbildningen är forskningsanknuten.

Enligt högskolelagens första kapitel ska utbildning på grundnivå utveckla studenternas

- förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
- förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
- beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att

- söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
- följa kunskapsutvecklingen, och
- utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller för utbildning på grundnivå,

- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete.

För att uppnå detta krävs forskningsanknytning genom att egenskaperna *vetenskapligt förhållningssätt och kritiskt tänkande* utvecklas hos studenterna.

Med hjälp av gemensamma referensramar kan de två perspektiven sedan kombineras i syfte att säkerställa *forskningsanknytning baserad på undervisningsaktiviteter för utbildningsprogram eller motsvarande*.

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskolelag-19921434_sfs-1992-1434/

Utbildningens vetenskapliga grund²

Forskningsanknytning för all utbildning vid Högskolan Dalarna i form av utbildningens vetenskapliga grund innebär att utbildningen ska bygga på aktuell kunskap som vilar på vetenskaplig grund inom de områden som utgör kunskapsbasen för utbildningen. Detta innebär att:

- relevanta forskningsresultat integreras i utbildningen,
- kompetensen och den samlade vetenskapliga aktiviteten hos lärarna är tillräcklig för att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och för att främja utvecklandet av studenternas vetenskapliga förhållningssätt och kritiska tänkande. Detta förutsätter bland annat att:
 - det bedrivs forskning vid relevanta miljöer vid Högskolan Dalarna eller andra lärosäten som knyter an till utbildningen och att dessa miljöer bidrar konkret till utbildningen,
 - lärare, forskare och doktorander som ingår i ovanstående miljöer deltar i utbildningen.

I utbildningsprogram eller motsvarande vid Högskolan Dalarna ska därutöver kurser ingå som sammantaget säkerställer att:

- studenterna lär genom att inhämta relevant forskningsbaserad ämneskunskap,
- studenterna lär genom att inhämta kunskap om ämnets vetenskapsteori och metoder,
- studenterna lär genom att diskutera relevant forskningsbaserad ämneskunskap,
- studenterna lär genom att utföra forskande aktiviteter.

Studenternas vetenskapliga förhållningssätt och kritiska tänkande

Forskningsanknytning i form av främjandet av vetenskapligt förhållningssätt och kritiskt tänkande hos studenter vid Högskolan Dalarna innebär att studenterna utvecklar ett vetenskapligt förhållningssätt och akademiska färdigheter av forskningskaraktär i enlighet med kurs- och examensmålen för respektive utbildning och eventuella ytterligare lokala mål angivna i utbildningsplanen. Vilket i sin tur innebär att:

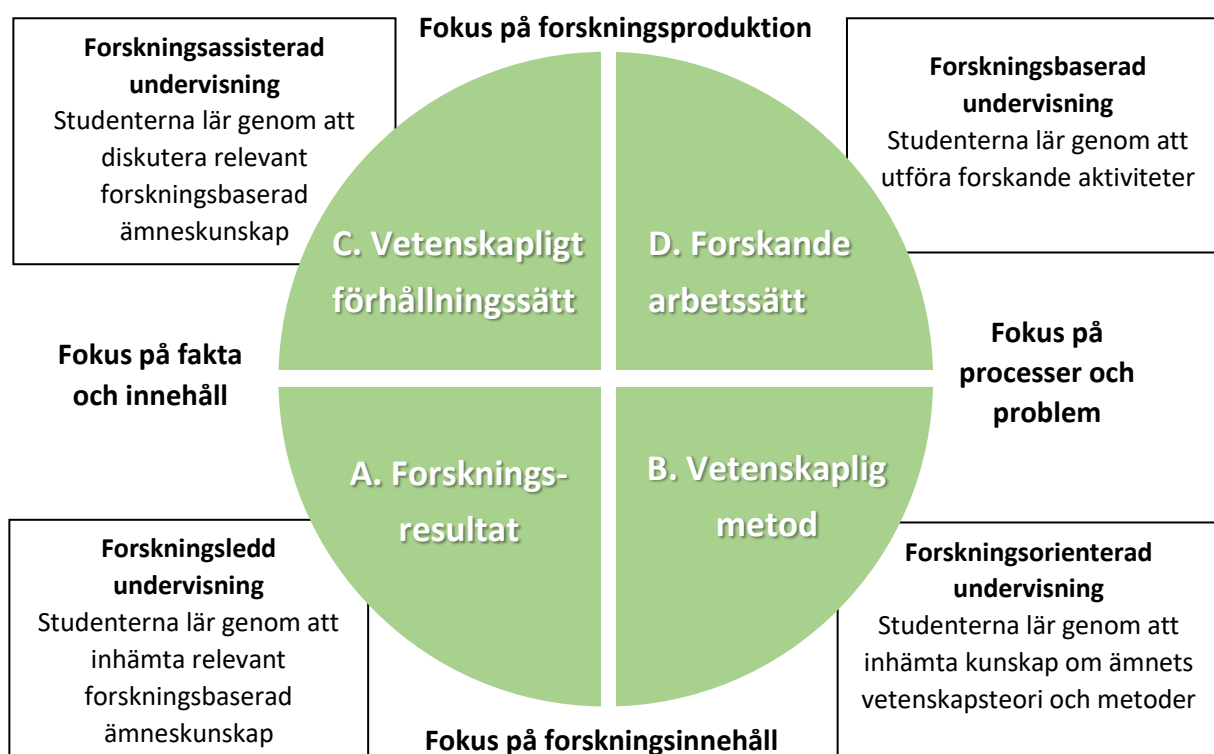
- studenternas förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar på vetenskaplig grund främjas,
- studenternas förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa vetenskapliga problem främjas,
- studenternas förmåga att tillägna sig ett vetenskapligt arbetssätt främjas,
- examinationen främjar självständiga och kritiska bedömningar och analys.³

² Baserat på *Riktlinjer för forskningsanknytning vid Högskolan i Halmstad*, dnr L 2017/178, *Forskningsanknytning – Ett underlag för diskussion om begreppets innebörd och tillämpning*, Uppsala universitet och Healey, M., & Jenkins, A. (2009). *Developing Undergraduate Research and Inquiry*.

³ Baserat på *Riktlinjer för forskningsanknytning vid Högskolan i Halmstad*, dnr L 2017/178 och *Forskningsanknytning – Ett underlag för diskussion om begreppets innebörd och tillämpning*, Uppsala universitet.

Forskningsanknytning baserad på undervisningsaktiviteter för utbildningsprogram eller motsvarande

I syfte att skapa gemensamma referensramar när det gäller själva undervisningssituationen används ofta en beskrivningsmodell för forskningsanknytning baserad på undervisningsaktiviteter (se figur 1). *A Forskningsresultat* och *B Vetenskaplig metod* i modellen fokuserar främst på att studenten aktivt tillägnar sig kunskap medan *C Vetenskapligt förhållningssätt* och *D Forskande arbetssätt* på att studenten producerar kunskap. *A* och *B* respektive *C* och *D* representerar således olika grader av lärar- och studentaktivitet i lärandet. Den vänstra delen av modellen fokuserar på det ämnesmässiga innehållet och den högra delen på forskningsprocesser och forskningsmetoder. Progressionen av forskningsanknytningen kan gå från *A*, via *B* och *C*, till *D*.

Figur 1. Forskningsanknytning baserad på undervisningsaktiviteter⁴

All utbildning ska uppfylla högskolelagens krav på forskningsanknytning och en enskild kurs kan anknyta till ett eller flera av modellens fyra fält. I samtliga utbildningsprogram eller motsvarande vid Högskolan Dalarna måste det finnas kurser som täcker in de fyra fälten och det ska även ske en fördjupning och progression av forskningsanknytningen. Detta möjliggör att olika former av pedagogiska och didaktiska strategier inkluderas i undervisningen för att bidra till forskningsanknytning samt att forskningsanknuten undervisning kan genomföras av flera kategorier lärare än enbart disputerade lärare.⁵

⁴ Baserat på Healey, M., & Jenkins, A. (2009). *Developing Undergraduate Research and Inquiry*.

⁵ Baserat på *Forskningsanknytning av utbildning*, Högskolan i Skövde, Dnr HS 2020/238